
STATISTIK OM STHLM

INKOMSTER:

Inkomster i Stockholm 2007

S 2009:08 | 2009-07-23 | Eva Andersson 08-508 35 042

STOCKHOLMS STADS UTREDNINGS- OCH STATISTIKKONTOR AB

USK

FÖRORD

Detta är en rättad version av rapporten Inkomster i Stockholm 2007. SCB har upptäckt ett fel i Inkomst och taxeringsregistren som påverkar disponibel inkomst för 2006 och 2007. Felet resulterade i att 2006 års siffror underskattades och att 2007 års siffror överskattades. Den del av rapporten som berörs är Inkomstutveckling för stadens familjer, där både text och tabeller under följande rubriker har uppdaterats: Disponibel inkomst, Andel inkomster och familjetyper och Disponibel medelinkomst.

I denna rapport redovisas inkomsttagarna och deras inkomster i Stockholms kommun 2007 efter kön, näringsgren och sektor. Vidare presenteras utvecklingen av familjeinkomster 2007, både i form av sammanräknad förvärvsinkomst men också disponibel inkomst. Vissa jämförelser för perioden 1998-2007 redovisas också i föreliggande rapport. Den långa eftersläpningen i statistiken beror på att grundmaterialet hämtas ur taxeringsuppgifter som Statistiska Centralbyrån får från Skattemyndigheten.

Denna rapport ingår som en del i det avtal USK har med Stadsledningskontoret om sammanställande av statistikrapporter. Föreliggande rapport är en sammanslagning av två olika rapporter som publicerats tidigare; Inkomster efter näringsgrenar (utkommit sedan 2007, förra årets rapport har nummer S 2008:6) och Familjeinkomster (utkommit sedan 1994 förra årets rapport har nummer S 2008:4).

Sammanslagningen av rapporterna är ett led i USK:s arbete med att göra statistiken mer lättillgänglig för läsaren. De tabeller som tidigare bilagts rapporterna, publiceras framöver på USK:s hemsida.

Källor

Grundmaterialet kommer från Statistiska Centralbyrån.

Uppgifterna om inkomster och avdrag till delen som handlar om familjeinkomster hämtas från de taxeringsband som SCB får via Riksskatteverket för personer som deklarerat eller sköntaxerats. I de fall det finns kontrolluppgifter för personer som inte deklarerat hämtas uppgifter om inkomster därifrån.

Uppgifter om samtliga skattepliktiga sociala ersättningar, till exempel arbetslöshetsersättning och sjukpenning, finns registrerade via kontrolluppgift oavsett om man deklarerat eller inte.

Från kommunerna samlas uppgifter in om socialbidrag och bostadsbidrag.

Ur SCBs register över totalbefolkningen (RTB) hämtas uppgifter om ålder, kön, civilstånd, nationalitet, antal barn samt kyrkobokförd adress den 31 december inkomståret.

Från riksförsäkringsverket hämtas uppgifter om olika pensionsförmåner (folkpension, ATP), statskommunalt bostadsbidrag och kommunalt bostadstillägg för pensionärer, uppgift om sjukpenning, föräldrapenning, bidragsförskott med mera.

Från statens löne- och pensionsverk resp kommunernas pensionsanstalt hämtas bl a uppgift om olika pensionsförmåner, statlig respektive kommunal tjänstepension.

Från centrala studiestödsnämnden hämtas uppgift om återbetalningspliktiga studiemedel, studiebidrag med mera.

Begrepp och definitioner

Underlagsmaterialet när det gäller inkomster efter näringsgrenar avser arbetsinkomst, vilket i detta sammanhang är mer intressant än det vanligare begreppet sammanräknad förvärvsinkomst.

Arbetsinkomst: summan av löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet, ersättning i samband med sjukdom, föräldrapenning samt dagersättning vid repetitionsutbildning och civilförsvaret

Sammanräknad förvärvsinkomst: summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Detta inkomstbegrepp gäller till exempel vid redovisning av befolkningens inkomster fördelade efter kön, ålder och civilstånd samt för delområden i staden.

Näringsgren: redovisas enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2002).

Förvärvsarbetande: Personer som haft en arbetsinkomst som överstiger prisbasbeloppet för år 2007 (40 300 kr). År 2006 var värdet på prisbasbeloppet 39 700 kr.

Näringsidkare: Förvärvsarbetande personer vars inkomst av aktiv näringsverksamhet är större än eller lika med arbetsinkomsten av tjänst.

Anställda: Förvärvsarbetande personer som har haft en arbetsinkomst av tjänst som är större än inkomsten av aktiv näringsverksamhet.

Den statliga sektorn: Statlig förvaltning.

Den kommunala sektorn: Primärkommunal undersektor och landstingskommunal undersektor.

Företagssektorn: Icke-finansiella företag, finansiella företag och personliga företag.

Hushållssektorn: Hushåll, ideella föreningar, stiftelser med mera och registrerade trossamfund.

Utlandssektorn: I utlandet belägna enheter som har ekonomiska relationer med Sverige.

Då det gäller **familjebegrepp i inkomststatistiken** utgörs **gifta/samboende familjer** av gifter, par, som bor tillsammans, med eller utan barn. Dessutom ingår ogifter, samboende som har eller har haft gemensamma barn. **Ensamstående män och kvinnor** utgörs av alla ej samboende, med eller utan barn, samt ogifter, samboende utan gemensamma barn. Det finns alltså ingen uppgift om samboförhållanden i den totalräknade inkomststatistiken. Från och med 1998 ingår hemmaboende barn över 18 år i sitt bostadshushåll. På riksnivå finns dock inkomstuppgifter för samtliga samboende i SCB:s Inkomstfördelningsundersökning (HEK).

Sammanräknad förvärvsinkomst består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Kapitalinkomster ingår alltså ej. Sammanräknad förvärvsinkomst är ett nytt inkomstbegrepp som uppkom i samband med skattereformens genomförande år 1991.

I **inkomst av tjänst** ingår lön från arbetsgivare, ersättning vid frånvaro från arbetet på grund av sjukdom eller föräldradledighet, arbetslöshetsersättning samt ytterligare ett antal ersättningar. Dessutom ingår skattepliktiga naturaförmåner som till exempel traktamenten och bilförmån. Uppstår kostnader för resor till och från arbetet som överstiger 7 000 kronor får

avdrag göras med överstigande belopp. För övriga kostnader får avdrag göras för den del som överstiger 1 000 kronor. I inkomstslaget inkomst av tjänst ingår även pension och livränta. Pension är här att betrakta som "sparad" tjänsteinkomst som arbetats ihop tidigare i livet. Inkomst av yrkesmässigt bedriven förvärvsverksamhet anses som **inkomst av näringsverksamhet** om inkomsten inte räknas in under inkomstslagen tjänst eller kapital. De flesta intäkter och kostnader som har direkt samband med verksamheten är skattepliktiga respektive avdragsgilla. En näringsverksamhet är aktiv om man arbetat minst 600 timmar om året i verksamheten. Om man ej varit aktiv mer än 600 timmar i verksamheten är det fråga om passiv näringsverksamhet. Exempel på inkomster som ofta hänförs som passiv näringsverksamhet är inkomst av hyresfastighet och arrende.

Disponibel inkomst är den summa som återstår för konsumtion och sparande sedan man från summa förvärvs- och kapitalinkomst dragit ifrån slutliga skatter och lagt till skattefria ersättningar och bidrag (till exempel socialbidrag, bostadsbidrag, barnbidrag).

Disponibel inkomst är det inkomstbegrepp i den totalräknade inkomststatistiken som bäst speglar köpkraften och levnadsstandarden för olika grupper i samhället. Den disponibla inkomsten redovisas dock endast på familjenivå, vilket innebär en del problem vid jämförelse av medelvärden. Ensamstående har normalt en lägre disponibel inkomst än gifta/samboende.

Vissa regioner har större andel ensamstående, medan andra har större andel gifta/samboende. Familjesammansättningen kan förändras över tiden, till exempel allt fler väljer att vara ensamstående. Det finns alltså många fallor att trilla i när den disponibla inkomsten skall analyseras.

Vid regionala jämförelser eller jämförelser över tiden är det därför bäst att koncentrera studien på en eller ett par vanliga familjetyper och ej använda medelvärdet för summa familjer. Vid jämförelser av olika familjetyper hänvisar Statistiska centralbyrån till Inkomstfördelningsundersökningen, HEK i vilken finns ett inkomstbegrepp som kallas disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Med detta inkomstbegrepp kan rättvisande jämförelser mellan olika familjetyper göras eftersom varje familj erhåller en konsumtionsvikt som är relaterad till familjens sammansättning.

Den disponibla inkomsten erhålles genom att man från summa förvärvs- och kapitalinkomst drar ifrån (-) och lägger till (+) följande delkomponenter:

Slutlig skatt och sjömansskatt	(-)
Bostadsbidrag till barnfamiljer	(+)
Bostadsbidrag till ungdomar	(+)
Barnbidrag	(+)
Kommunalt bostadstillägg/Särskilt kommunalt bostadstillägg	(+)
Skattefri del av livränta/barnpension	(+)
Sjukpenning (skattefri)/frivillig pension (skattefri)/särskilt pensionstillägg	(+)
Handikappersättning	(+)
Bidragsförskott, erhållet belopp	(+)
Skattefritt studiestöd (lån o bidrag)	(+)
Dagersättning och utryckningsbidrag för värnpliktiga	(+)
Socialbidrag	(+)
Återbetalt belopp av studiemedel	(-)
Underhållsbidrag, givet belopp	(-)

INNEHÅLL

FÖRORD.....	1
INNEHÅLL.....	4
SAMMANFATTNING	5
FÖRVÄRVSARBETANDE OCH ARBETSINKOMST.....	6
MEDELINKOMSTER PER NÄRINGSGREN OCH SEKTOR	7
INKOMSTUTVECKLINGEN 2006 TILL 2007.....	9
UTRIKES FÖDDA	10
INKOMSTUTVECKLINGEN 1998 TILL 2007.....	12
INKOMSTUTVECKLING FÖR STADENS FAMILJER.....	14
ANTAL FAMILJER	14
SAMMANRÄKNAD FÖRVÄRVSINKOMST	14
DISPONIBEL INKOMST	15
ANDEL INKOMSTER OCH FAMILJETYPEN.....	16
DISPONIBEL MEDELINKOMST.....	17

SAMMANFATTNING

Det är näringsgrenen finansiell verksamhet och företagstjänster som inbringar mest inkomster och sysselsätter flest personer på Stockholms arbetsmarknad. Näringsgrenen står för nära 33 procent av arbetsinkomsterna, och 26 procent av de förvärvsarbetande arbetar här.

Den högsta medelinkomsten har män inom området finansiell verksamhet och företagstjänster med i genomsnitt 471 100 kronor per år. Den lägsta årsinkomsten återfinns bland kvinnor som arbetar med personliga och kulturella tjänster, 242 700 kr.

De som arbetar inom byggnadsindustrin har haft den högsta inkomstökningen under 2007, 6,1 procent. För kvinnor är emellertid inkomstökningen störst inom personliga o kulturella tjänster med 5,7 procent. Lägst inkomstökning under 2007 fick män inom tillverkning och energiproduktion med endast 1,0 procent ökning.

Män och kvinnor är lika många på arbetsmarknaden men männen tjänar 57 procent av Stockholms totala arbetsinkomster, medan kvinnorna tjänar 43 procent. Denna skillnad har, trots en marginell ökning under 2007, minskat under de senaste åren. Minskningen kan delvis förklaras av att kvinnors sysselsättningsgrad har ökat under perioden. En annan förklaring är att kvinnor i högre utsträckning arbetar i offentlig sektor, vilken inte är lika känslig för nedgångar i konjunkturen som privat sektor. Männen påverkades i stor grad lönemässigt vid förra finanskrisen 2001-2003, medan kvinnorna endast fick en mildare avmattning.

Den senaste tidsperioden har andelen utrikes födda bland de förvärvsarbetande ökat, från knappt 16 procent 1998 till nära 20 procent år 2007. Det är inom den kommunala sektorn som de utrikes födda är bäst representerade, drygt 24 procent arbetar här

Utrikes födda är i genomsnitt sämre betalda i alla näringsgrenar. Störst skillnad finns i finansiell verksamhet och företagstjänster där medelinkomsten för alla förvärvsarbetande är nästan 39 procent högre än för utrikes födda. För näringsgrenarna sammantaget ligger medelinkomsten för alla förvärvsarbetande drygt 26 procent högre än för dem som är födda utomlands. Utrikes födda har dessutom halkat efter ytterligare i inkomst under den senaste tioårsperioden

Familjerna i åldern 20-64 år utan barn är med sina 270 000 enheter år 2007 den i särklass största gruppen i staden. Det är ensamstående män med barn som står för den största procentuella ökningen över en tioårsperiod.

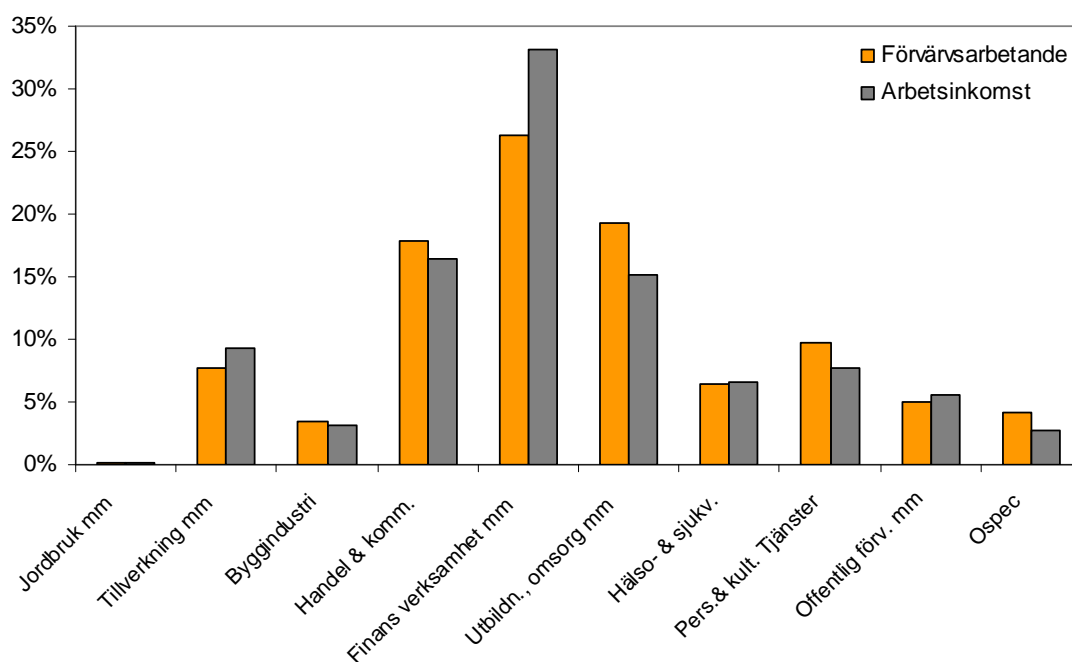
Under år 2006 och 2007 har gifta/samboende familjer utan barn den högsta disponibla medelinkomsten.

Den reala ökningen i köpkraft, mätt som disponibel inkomst är mycket kraftig 2006 och 2007. Den disponibla medelinkomsten följer mycket tydligt de konjunktursvängningar som Sverige har haft under analysperioden 1998 till 2007. Det gäller samtliga familjertyper.

FÖRVÄRVSARBETANDE OCH ARBETSINKOMST

Vi inleder med att se hur arbetsinkomsterna respektive de förvärvsarbetande fördelar sig på näringsgrenar, sektorer och kön. Det totala antalet förvärvsarbetande boende i Stockholms stad under inkomståret 2007 var 423 825 fördelat på 19 925 näringsidkare och 403 920 anställda. Antalet förvärvsarbetande män var 212 607 och antalet kvinnor 211 238. I figuren nedan redovisas hur arbetsinkomsterna respektive de förvärvsarbetande fördelar sig på näringsgrenar.

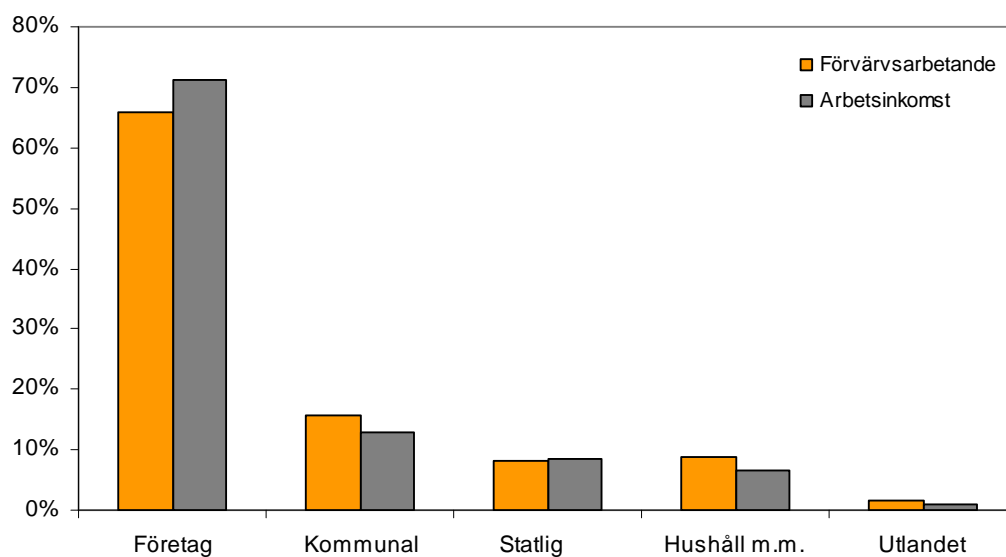
Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbetande efter näringsgren 2007

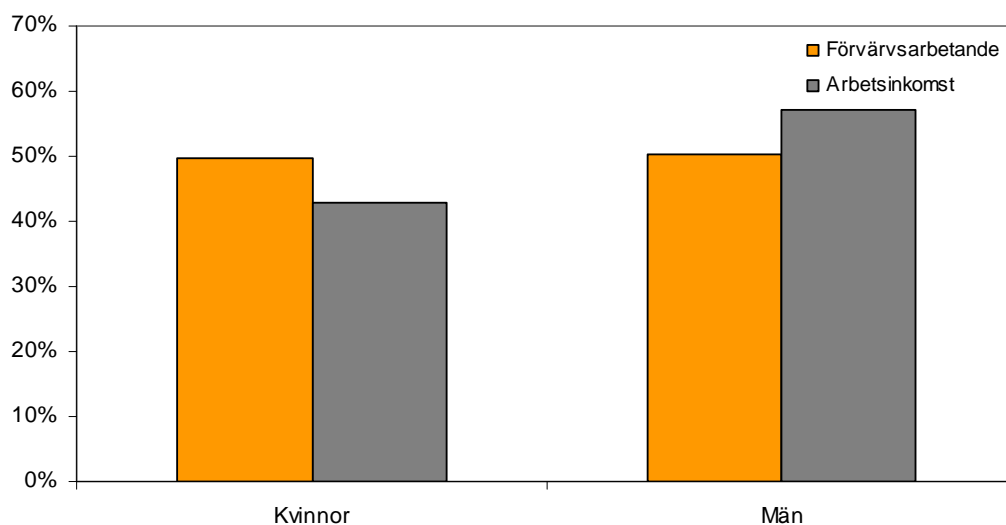
Finansiell verksamhet och företagstjänster inbringar mest inkomster och sysselsätter flest

Finansiell verksamhet och företagstjänster är som synes den största näringsgrenen med 33 procent av arbetsinkomsterna. Andelen som arbetar i denna näringsgren är 26 procent, man har alltså i denna näringsgren en mycket högre medelinkomst än genomsnittet på arbetsmarknaden. Även tillverkningsindustri, offentlig förvaltning samt hälso- och sjukvård svarar för en större andel av arbetsinkomsterna än vad som motsvaras av andelen förvärvsarbetande. Utbildning, omsorg, socialtjänst däremot har 19 procent av de förvärvsarbetande men endast 15 procent av arbetsinkomsterna.

Figuren på nästa sida visar hur förhållanden ser ut då inkomsterna delas upp på sektorer. Av alla förvärvsarbetande arbetar 66 procent i privata företag, men 71 procent av arbetsinkomsterna finns i denna sektor. Som väntat visar detta att löneläget är högre inom företagssektorn än inom den offentliga sektorn. Övriga sektorer har en lägre andel av arbetsinkomsten än andelen förvärvsarbetande förutom den statliga sektor där andel förvärvsarbetande och arbetsinkomst är den samma.

Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbete efter sektor 2007

Kvinnor tjänar i genomsnitt mindre än män. Nedanstående figur belyser skillnaderna.

Procentuell fördelning av arbetsinkomst och förvärvsarbete efter kön 2007

Män och kvinnor är lika många på arbetsmarknaden men männen tjänar 57 procent och kvinnorna 43 procent av Stockholms totala arbetsinkomster. Skillnaden förklaras till stor del av att kvinnorna oftare arbetar deltid och i lägre avlönade yrken och den har, trots en marginell ökning under 2007, minskat något under de senaste åren. År 2000 var förhållandet 58 procent respektive 42 procent.

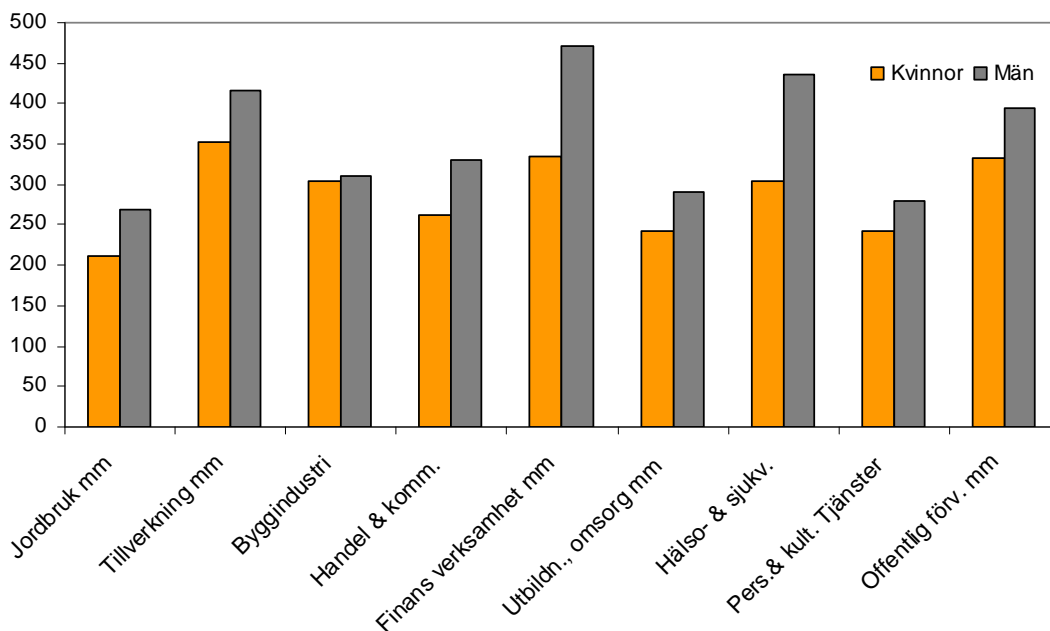
MEDELINKOMSTER PER NÄRINGSREN OCH SEKTOR

Figuren nedan visar medelinkomsterna för år 2007 per näringsgren. Medelinkomsten för samtliga näringsgrenar var 327 530 kr. Kvinnor tjänade 281 000 kr och män 373 200 kr. De personer som har en anställning har en inkomst på 333 800 kr i genomsnitt, och de personer som själva är näringsidkare 255 900 kr.

Högst medelinkomst har män i finansiell verksamhet och företagstjänster, lägst har kvinnor i personliga och kulturella tjänster

Den högsta medelinkomsten har män inom området finansiell verksamhet och företagstjänster med 471 100 kronor per år. Frånsett jordbruk och skogsbruk, som är ett område med få verksamma och därmed osäkra uppgifter, återfinns den lägsta årsinkomsten bland kvinnor som arbetar inom näringsgrenen personliga och kulturella tjänster, 242 700 kr tätt följda av kvinnor inom utbildning och omsorg som har en medelinkomst på 242 900 kr.

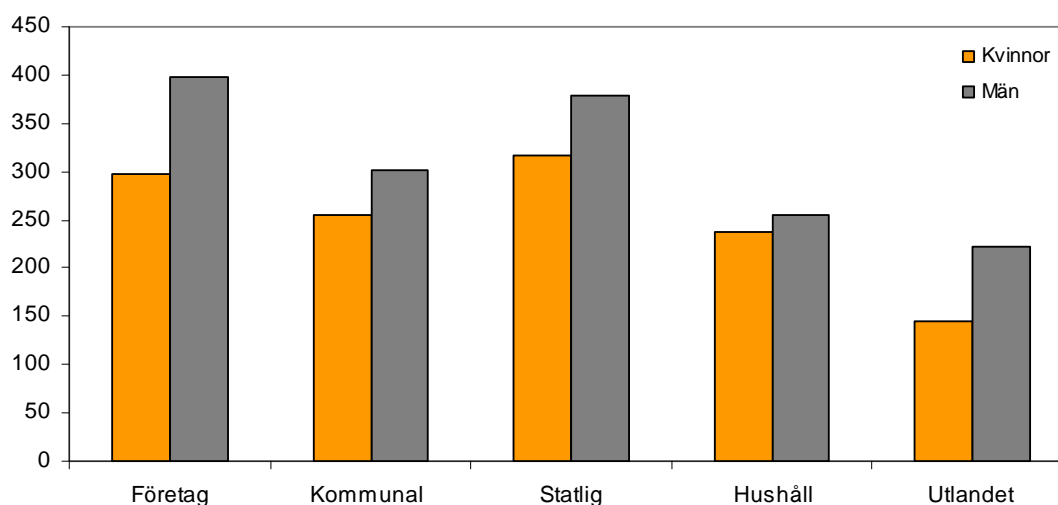
Medelinkomster efter näringsgren 2007, tusentals kronor

Anm. SNI 2002, grov nivå

Fördelningen efter inkomstklasser på näringsgrensnivå visar att inom finansiell verksamhet har 59 procent av de förvärvsarbetande en årsarbetsinkomst på minst 300 000 kr. Inom tillverkning är andelen 63 procent. Inom personliga och kulturella tjänster samt utbildning och omsorg är det endast 32 procent respektive 30 procent som har en årsarbetsinkomst på minst 300 000 kr, alltså i nivå med medelinkomsten för samtliga. Av alla förvärvsarbetande män har 59 procent en årsarbetsinkomst över denna nivå och bland kvinnor är siffran 38 procent.

Medelinkomsten var inom privat sektor (företagssektor) 353 900 kr, inom statlig sektor 345 700 kr och inom kommunal sektor 267 300 kr.

Medelinkomster efter sektorer 2007 i tusentals kronor**INKOMSTUTVECKLINGEN 2006 TILL 2007****Bäst utveckling av medelinkomsten i byggindustrin, lägst i tillverkning och energi-
produktion**

I tabellen nedan redovisas medelinkomster efter näringsgrenar för män och kvinnor åren 2006 och 2007. Medelinkomsten har totalt ökat med 4,5 procent för män och 4,2 procent för kvinnor. Mellan åren 2005 och 2006 ökade medelinkomsten totalt med 3,9 procent. Förvärvsarbetande inom byggnadsindustrin har haft den högsta inkomstökningen under 2007, 6,1 procent. För kvinnor är emellertid inkomstökningen störst inom näringsgrenen personliga o kulturella tjänster med 5,7 procent. Lägst inkomstökning fick män inom tillverkning och energiproduktion med endast 1,0 procent ökning.

Medelinkomster 2006 och 2007 efter näringsgren och kön.

Näringsgren	Medelinkomst, tkr						Förändring 2006/2007, %		
	Män		Kvinnor		Samtliga		Män	Kv	Samt
	2006	2007	2006	2007	2006	2007			
Jordbruk, skogsbruk, fiske	254,7	267,8	208,4	212,2	236,7	246,5	*..	*..	*..
Tillverkning, energiproduktion m m	411,8	415,8	343,4	351,4	388,7	393,9	1,0	2,3	1,3
Byggnadsindustri	291,5	309,6	290,1	304,1	291,3	309,0	6,2	4,8	6,1
Handel o kommunikationer	315,2	330,7	250,7	261,7	288,7	302,1	4,9	4,4	4,6
Finansiell verksamhet o företagstjänster	445,3	471,1	320,8	335,7	392,1	412,7	5,8	4,7	5,2
Utbildning, omsorg, socialtjänst	279,7	290,6	235,7	242,9	249	257,4	3,9	3,1	3,4
Hälsa- och sjukvård	421,2	437,2	292,5	302,9	324,1	335,6	3,8	3,6	3,5
Personliga o kulturella tjänster	268,2	280,0	229,7	242,7	248,1	260,7	4,4	5,7	5,1
Offentlig förvaltning m m	384,4	393,4	320,6	332,0	350,1	360,6	2,3	3,6	3,0
Ospecificerad näringsgren	222,4	249,3	144,1	177,1	179,4	214,2	*..	*..	*..
TOTALT	357,1	373,2	269,8	281	313,5	327,3	4,5	4,2	4,4

* Osäkra uppgifter

Personer verksamma inom finansiell verksamhet och företagstjänster har haft en positiv inkomstutveckling de senaste tre åren. Medelinkomsten ökade under 2007 med så mycket som 5,2 procent medan den mellan åren 2002 och 2003 minskade med 1,4 procent till följd av finanskrisen. Uppgifterna för förvärvsarbetande inom jordbruk, skogsbruk och fiske visar på en starkt positiv inkomstutveckling det senaste året, men gruppen är för liten för att siffrorna ska kunna betraktas som pålitliga.

UTRIKES FÖDDA

Antalet utrikes födda bland Stockholms samtliga förvärvsarbetande var 84 323 vilket utgör 19,9 procent. Männerna var 42 865 och kvinnorna 41 458 till antalet. Antalet anställda var 79 643 och näringsidkare 4 680.

Utrikes födda utgör en allt större andel av arbetskraften. De är bäst representerade i kommunal sektor

Den senaste tidsperioden har andelen utrikes födda bland de förvärvsarbetande ökat, från 15,6 procent 1998 till ovan redovisade 19,9 procent år 2007. Mellan 2006 och 2007 ökade andelen med 0,7 procentenheter. I absoluta tal har antalet ökat från 55 653 år 1998 till 84 323 nio år senare. Detta innebär en ökning med 52,0 procent.

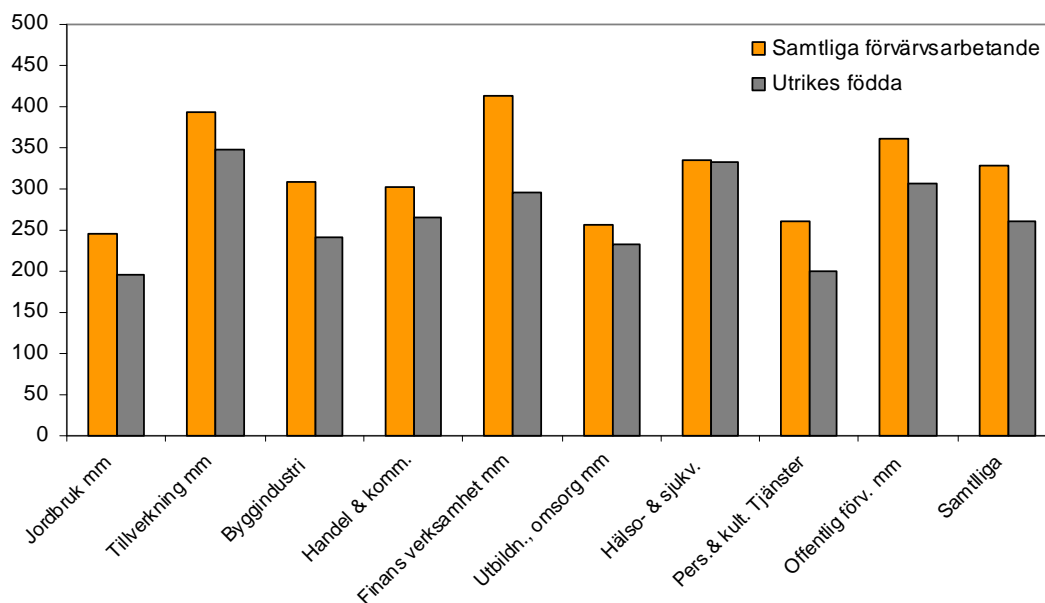
Det är inom den kommunala sektorn som de utrikes födda är bäst representerade, 24,4 procent arbetar här. Inom statlig sektor var andelen utrikes födda 13,0 procent och inom företagssektorn 18,4 procent. I näringslivet har nämnda personer en stor representation inom restaurang och hotell med 36,4 procent, och i omsorg och socialtjänst, 29,2 procent. Näringsgrenen finansiell verksamhet hade lägst andel utrikes födda, 9,2 procent, långt under deras andel på arbetsmarknaden i stort.

Bland de personer som driver egen rörelse inom hotell och restaurang är andelen utrikes födda hela 52,2 procent.

Utrikes födda är i genomsnitt sämre betalda i alla näringsgrenar

Medelinkomsten för utrikes födda är lägre än för förvärvsarbetande totalt i samtliga näringsgrenar, se nedanstående figur. Störst skillnad visar näringsgrenen finansiell verksamhet och företagstjänster där medelinkomsten är nästan 39 procent högre än för utrikes födda. Det är inom hälso- och sjukvård som inkomsterna ligger närmast varandra, här är skillnaden försumbar. För näringsgrenarna sammantaget ligger medelinkomsten för alla förvärvsarbetande drygt 26 procent högre än för dem som är födda utomlands.

Medelinkomster efter näringsgren och födelseland 2007, tusentals kronor

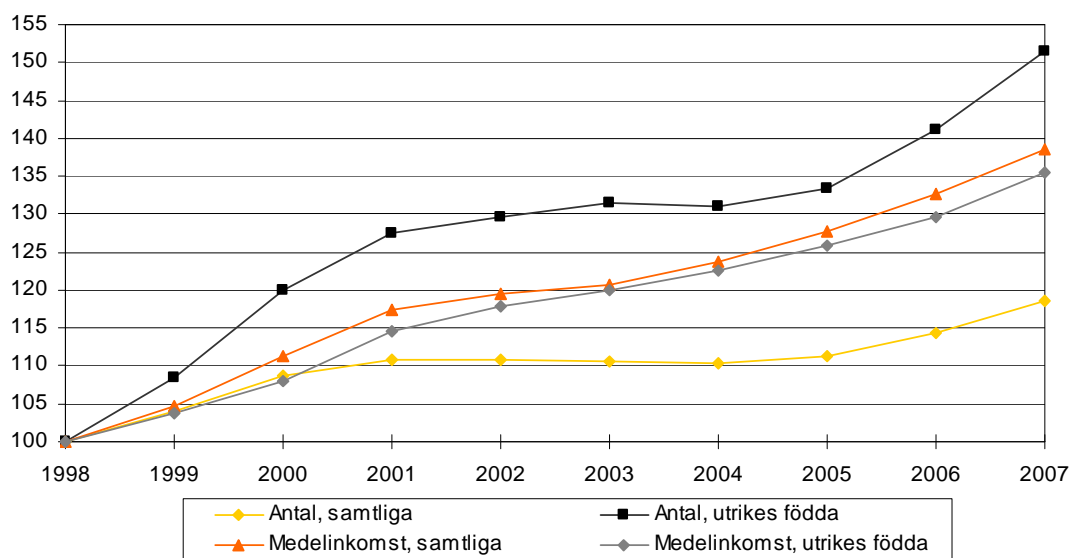

Inom sektorerna är skillnaden i medelinkomst minst inom kommunal med 8,7 procent och störst inom företagssektorn med 27 procent.

Utrikes födda har halkat efter ytterligare i inkomst under den senaste tioårsperioden

Figuren nedan visar hur antalet förvärvsarbetande och medelinkomsten har utvecklats för utrikes födda och samtliga sedan 1998. Medan förvärvsarbetande utrikes födda alltså ökat under perioden med hela 52 procent är ökningen för hela populationen 19 procent. Inkomstutvecklingen har emellertid inte varit lika positiv för personer födda utomlands. Sammantaget har medelinkomsten ökat med 39 procent för hela gruppen medan utvecklingen är lägre, 36 procent för de utrikes födda. Detta innebär att inkomstskillnaderna till och med ökat något under den senaste tioårsperioden.

Utveckling av antal förvärvsarbetande och medelinkomst i tusentals kronor 1995-2007, Index 1998=100

INKOMSTUTVECKLINGEN 1998 TILL 2007

Medelinkomster tusentals kr efter sektor och kön 2007

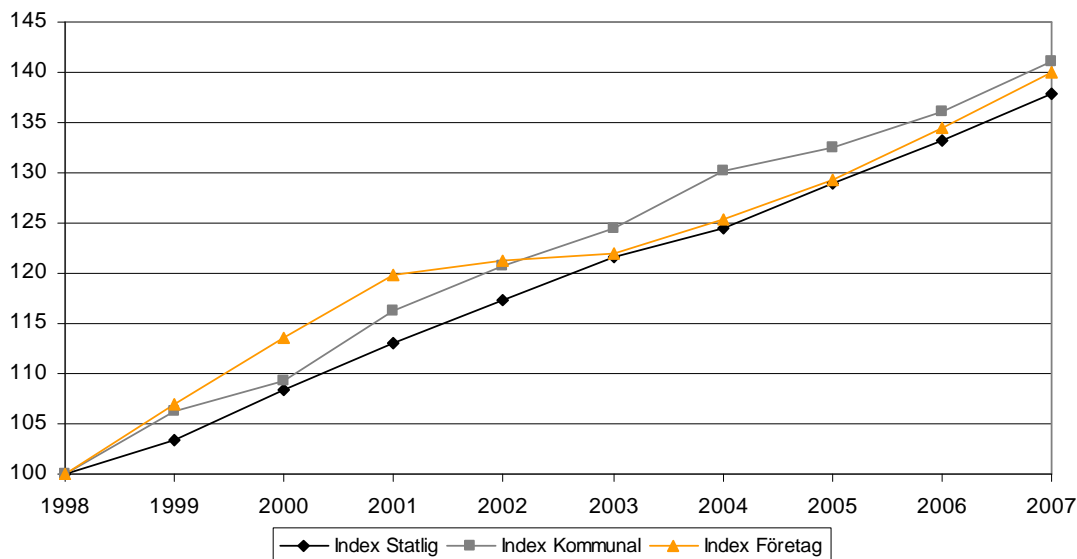
	Män	Kvinnor
Företag	398,8	296,8
Statlig	378,1	317,5
Kommunal	300,9	255,2

År 2006 och 2007 innebar kraftiga realinkomstökningar

De flesta åren sedan 1998 har inneburit en mycket positiv realinkomstutveckling för de förvärvsarbetande i Stockholm. Undantagen är åren 2002 och 2003, 2002 utvecklades KPI och medelinkomsten i samma takt, medan det 2003 skedde en reallönesänkning för stockholmarna totalt. Utvecklingen mellan 2006 och 2007 innebar en kraftig realinkomstökning då medelinkomstens ökning var 5,8 procent medan KPI ökade med 2,4 procent. I bedömningen ingår inte förändringar i skatte- och avgiftsnivåer.

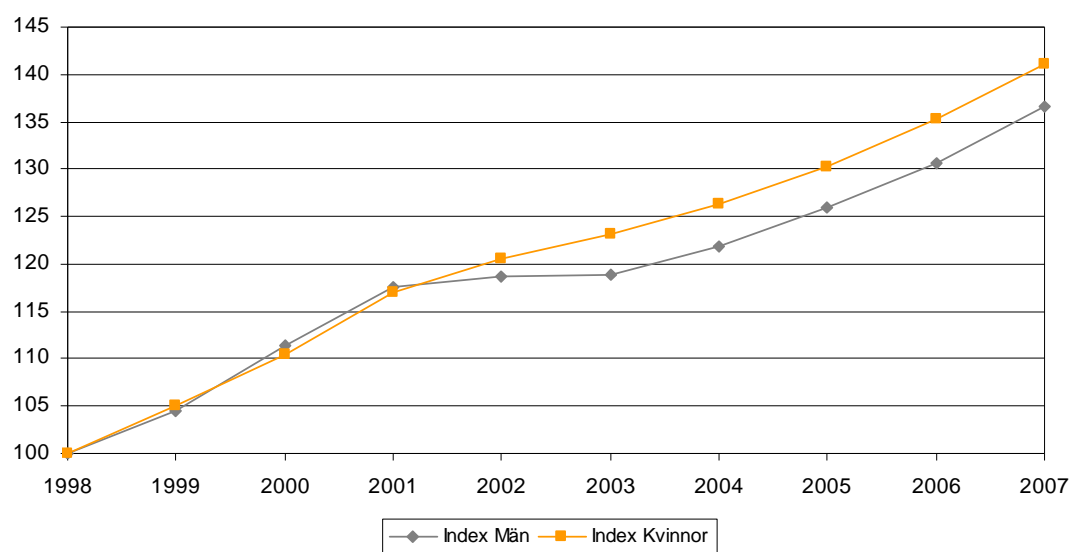
Inkomstutvecklingen uppdelat i samhällets sektorer mellan 1998 och 2007 framgår av nedanstående diagram. Skillnaderna är som synes små, den kommunala sektorn har haft en något bättre inkomstutveckling sedan 2002. Den företeelse som syns tydligt i figuren är att företagssektorn påverkas mer av konjunktursvängningar än statlig och kommunalsektorn. I finanskrisens kölvatten i början av 2000-talet var inkomstutveckling nära noll, medan den tar högre fart än i offentlig sektor när högkonjunktur råder.

Utveckling av medelinkomst efter sektor 1998-2007, Index 1998=100

Kvinnors inkomster påverkas i mindre grad av konjunktursvängningar än mäns

Kvinnor har haft en klart bättre inkomstutveckling än män. Kvinnornas bättre medelinkomstutveckling kan delvis förklaras av att deras sysselsättningsgrad har ökat under perioden, det vill säga fler kvinnor arbetar nu heltid och längre deltid. En annan förklaring är att kvinnor i högre utsträckning arbetar i offentlig sektor, vilken inte är lika känslig för nedgångar i konjunkturer. I figuren nedan syns tydligt att männen i stor grad påverkades lönemässigt vid förra finanskrisen 2001-2003, medan kvinnorna endast fick en mildare avmattning.

Utveckling av medelinkomst efter kön 1998-2007. Index 1998=100

INKOMSTUTVECKLING FÖR STADENS FAMILJER

Här redovisas sammanräknad förvärvsinkomst och disponibel inkomst för stadens familjer. Disponibel inkomst är den summa som återstår för konsumtion och sparande sedan man från summa förvärvs- och kapitalinkomst dragit ifrån slutliga skatter och lagt till skattefria ersättningar och bidrag (till exempel socialbidrag, bostadsbidrag, barnbidrag).

Förenklat kan relationen mellan förvärvsinkomst och disponibel inkomst uttryckas;

Förvärvs- och kapitalinkomst
- Skatter
+ Bidrag
=Disponibel inkomst

ANTAL FAMILJER

Familjerna i åldern 20-64 år utan barn är med sina 270 000 enheter år 2007 den i särklass största gruppen i staden. I gruppen ingår även familjer bestående av ensamstående utan barn. Familjer 20-64 år med hemmaboende barn, cirka 111 000 till antalet, är sedan år 2001 fler än antalet familjer i pensionsålder (94 000). Förhållandet mellan dessa tre familjetyper har hållit sig stabilt sedan 2001.

Antal familjer i Stockholms stad 2007

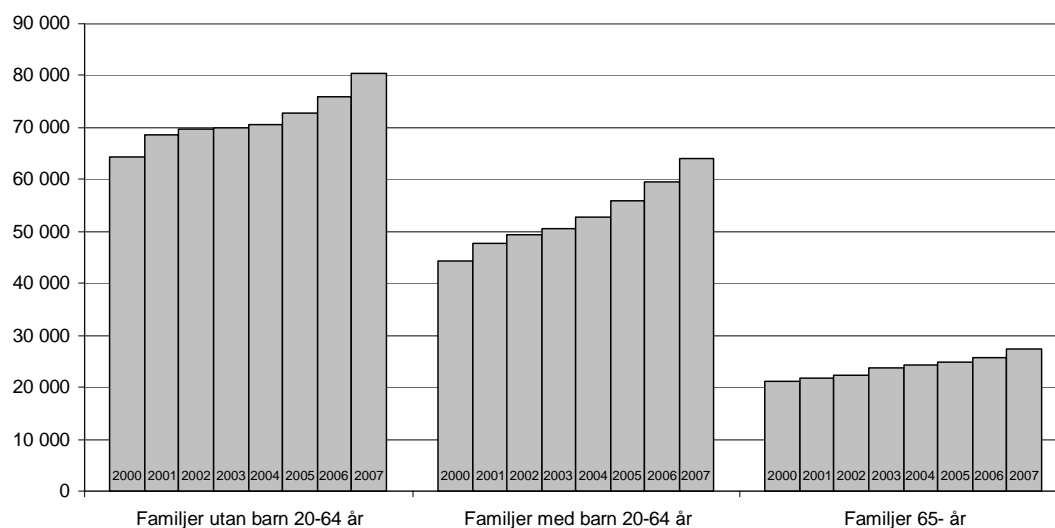
20-64 år utan barn	270 000
20-64 år med barn	111 000
65- år	94 000

Ensamstående män med barn ökar mest i antal i staden

Under 2007 har antalet familjer utan barn ökat med cirka 3 600 medan familjer med barn har ökat med cirka 2 100. Det är de gifta/samboende som absolut sett ökat mest då det gäller familjerna med barn. Den i särklass största relativa ökningen sedan 1998 står ensamstående män med barn för, 46 procent. Trenden med minskat antal familjer i åldern 65- år bröts då denna familjetyp mellan 2006 och 2007 ökade med cirka 600.

SAMMANRÄKNAD FÖRVÄRVSINKOMST

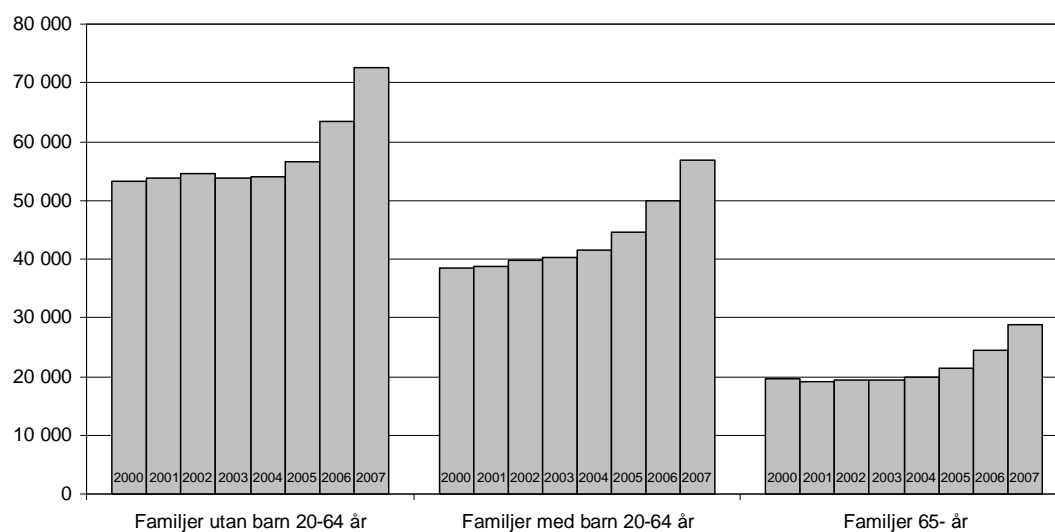
Familjerna i åldern 20-64 år utan barn har, i kraft av sin storlek som grupp, totalt sett den största sammanräknade förvärvsinkomsten i staden. Med 80,4 miljarder kronor är deras inkomst år 2007 nära en och en halv gånger så stor som den för familjerna med barn och nästan tre gånger så stor som den för familjerna i pensionsålder, se figuren på nästa sida.

Sammanräknad förvärvsinkomst 2000-2007 i Stockholms stad efter familjetyp, miljarder kronor

Den goda konjunkturen under 2006 och 2007 gör att förvärvsinkomsten stiger snabbare än tidigare år och det är för familjer med barn som den ökat mest under år 2007. Som figuren ovan visar var ökningen större än året innan, 7,4 procent mot 6,4 procent. För familjer utan barn ökade inkomsterna med 5,8 procent och för pensionärsfamiljer med 6,7 procent.

DISPONIBEL INKOMST**Familjer 20-64 år utan barn har med marginal störst köpkraft, detta p.g.a. att dom är flest**

För att få en bättre bild av de olika familjetypernas köpkraft och levnadsstandard så är disponibel inkomst ett bättre begrepp att titta på än sammanräknad förvärvsinkomst. När det gäller disponibel inkomst är familjerna i åldern 20-64 år utan barn den grupp som har den största inkomstsumman och därmed störst köpkraft. Med 72,5 miljarder kronor är deras inkomst år 2007 nära en och en halv gånger så stor som den för familjerna med barn och nästan tre gånger så stor som den för familjerna 65- år, se följande figur.

Disponibel inkomst 2000-2007 i Stockholms stad efter familjetyp, miljarder kronor

Gruppen ensamstående män 65- år fick den bästa utvecklingen under året procentuellt sett, inkomstsumman ökade med hela 25 procent. För gifta/samboende utan barn, samt gifta/samboende 65- år ökade den med 18,1 procent respektive 18,5 procent. Lägst ökning fick ensamstående män med barn: vilka endast fick en inkomstökning på 0,5 procent.

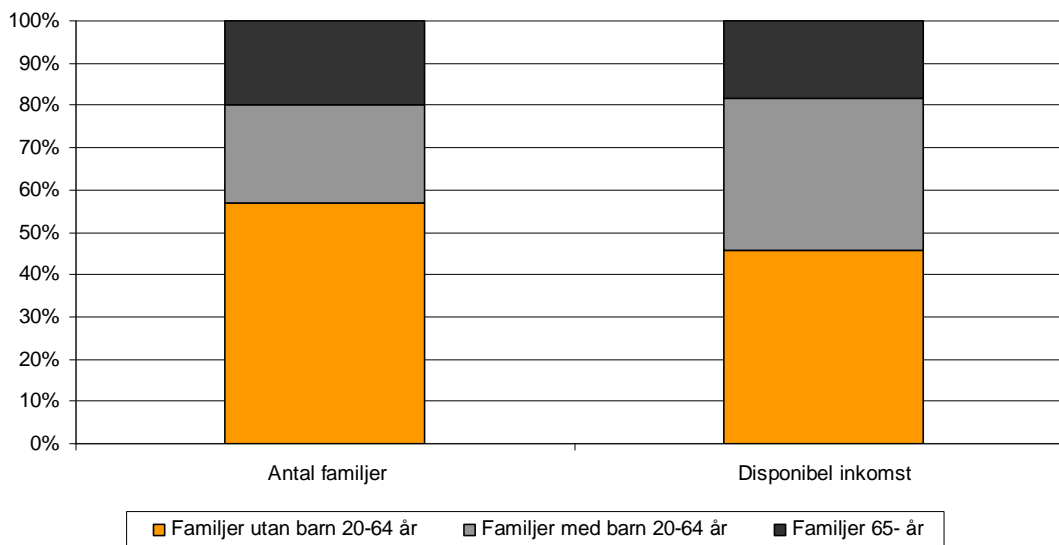
Disponibel inkomst ökar kraftigt – mer än förvärvsinkomsten p.g.a. politiska reformer, såsom jobbskatteavdrag

Efter att ha stått stilla under de första åren av 2000-talet ökade den disponibla inkomsten från och med 2005. Både 2006 och 2007 innebar en stor ökning i den disponibla inkomsten för alla familjetyper. Den disponibla inkomsten ökade dessutom betydligt mer än den sammanräknade förvärvsinkomsten vilket till stor del beror på det jobbskatteavdrag som infördes från och med 2007.

ANDEL INKOMSTER OCH FAMILJETYPER

Familjer 20-64 år utan barn utgör 57 procent av samtliga familjer men förfogar endast över 46 procent av de disponibla inkomsterna. För familjer med barn är förhållandena de motsatta: de utgör 23 procent av familjerna men har 36 procent av inkomsterna. Av figuren nedan framgår också att pensionärsfamiljer har en lägre andel av inkomsterna än vad deras andel av familjerna motsvarar.

Andel av familjer och inkomster 2007 i Stockholms stad efter familjetyp

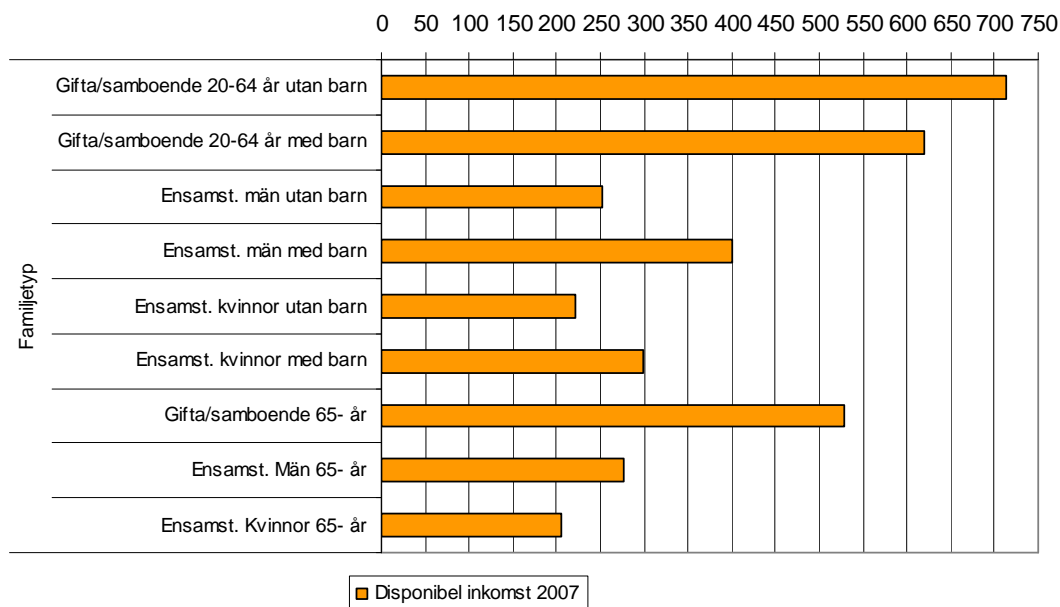

Om man tittar på utvecklingen mellan 2000 och 2007, så har andelen familjer 20-64 år ökat, medan andelen pensionärsfamiljer har minskat. Framförallt är det familjer med barn som har ökat sin andel under perioden. Gruppernas andel av den disponibla inkomsten har inte förändrats i någon större utsträckning. Familjer med barn har ökat sin andel i ungefär samma uträkning som gruppen ökat. För familjer 65- år har dock andel av den disponibla inkomsten ökat något trots att gruppen blivit mindre.

DISPONIBEL MEDELINKOMST

Följande figur visar 2007 års medelvärden för de olika familjetypernas disponibelinkomst, där endast familjer med inkomst inberäknas.

Disponibel medelinkomst 2007 för familjer med inkomst, Stockholms stad, tusentals kronor

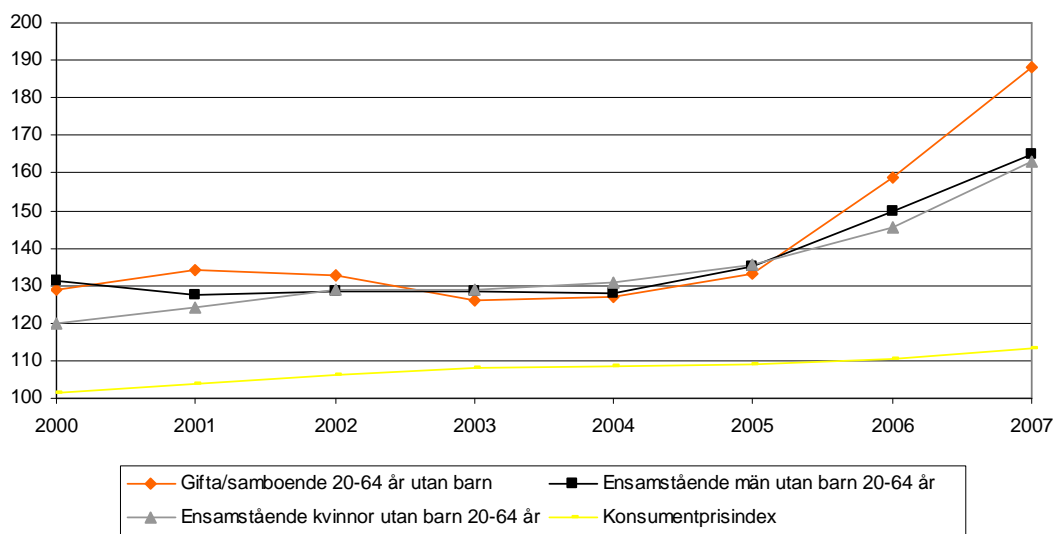

Under år 2006 och 2007 var det gifta/samboende familjer utan barn och inte familjerna med barn som hade den högsta medelinkomsten. För åren 2004 och 2005 gällde det omvända förhållandet. De ensamstående kvinnorna 65- år hade den lägsta disponibla medelinkomsten.

Förändringen av disponibelinkomsten följer konjunktursvängningarna

I följande tre figurer visas den disponibla medelinkomstens utveckling under perioden 2000-2007 för olika familjetyper. Den första visar 20-64 år *utan* barn, den andra 20-64 år *med* barn och den tredje visar 65- år och det mönster som framträder är att den disponibla medelinkomsten mycket tydligt följer de konjunktursvängningar som Sverige har haft under analysperioden. Det gäller också samtliga familjetyper. I varje diagram visas också inflationens utveckling för att spegla hur den reala förändringen i köpkraft sett ut sedan år 2000.

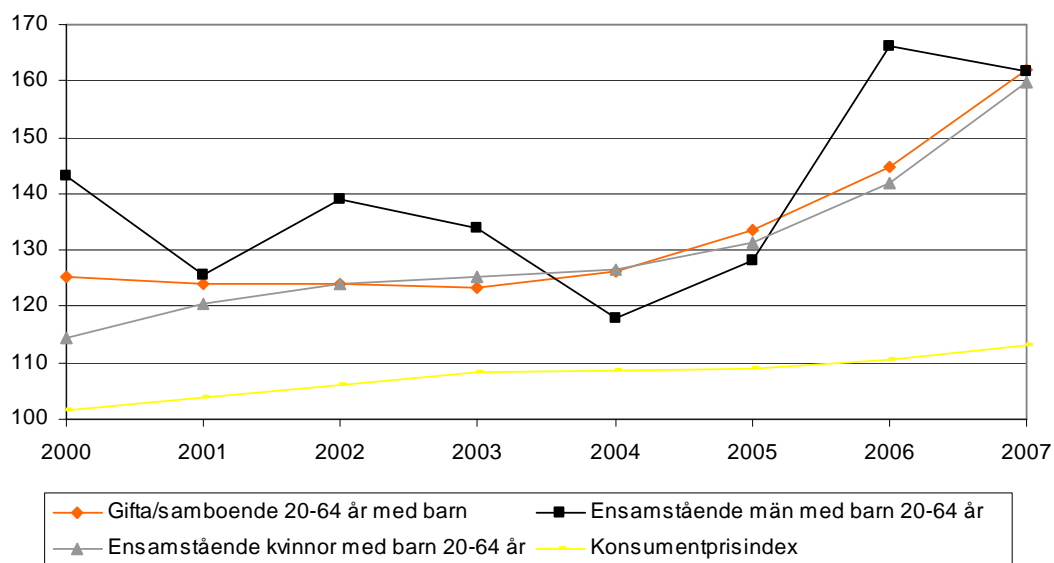
Förändring av disponibel inkomst för familjer 20-64 år utan barn. Medelvärden 2000-2007 för Stockholms stad, index 1998=100

Den reala ökningen i köpkraft är mycket kraftig 2006 och 2007 för alla familjetyper

Den disponibla medelinkomsten följer mycket tydligt de konjunktursvängningar som Sverige har haft under analysperioden. Det gäller samtliga familjetyper. Under början av 2000-talet har den disponibla medelinkomsten planat ut eller till och med minskat. För de gifta/samboende utan barn minskade medelinkomsten med över fem procent mellan åren 2001 och 2004. Sedan år 2005 har medelinkomsten stigit för samtliga grupper och under 2007 har den stigit dramatiskt för de gifta/samboende utan barn. Även sett över hela tidsperioden har inkomsten ökat markant för samtliga grupper: för gifta/samboende med 88 procent, för ensamstående män med 65 procent och för ensamstående kvinnor med 63 procent. Den reala ökningen i köpkraft (som visas genom skillnaden i lutning på KPI-kurvan och de övriga kurvorna) är mycket kraftig 2006 och 2007.

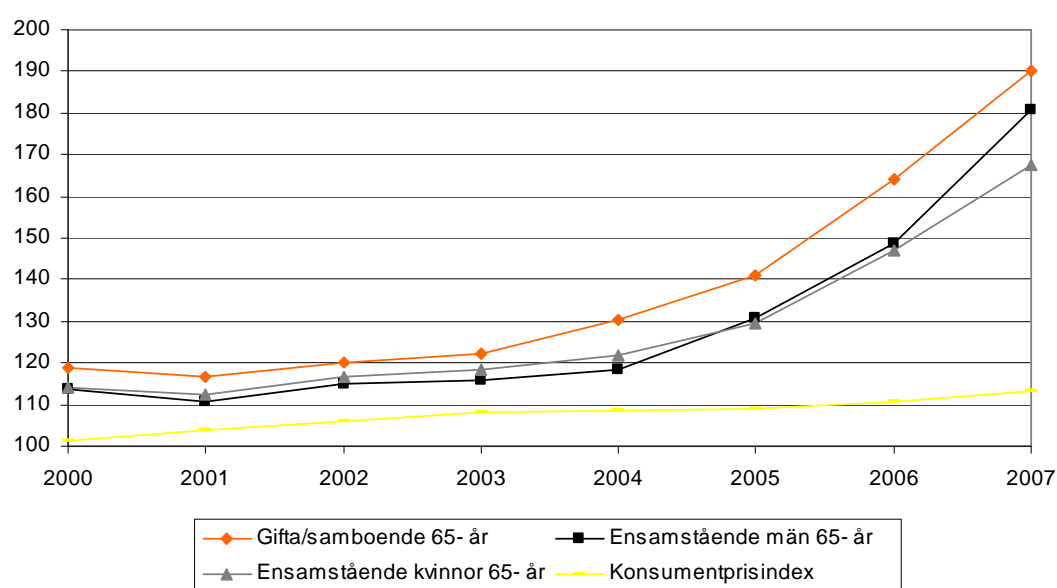
Förändring av disponibel inkomst för familjer 20-64 år med barn. Medelvärden 2000-2007 för Stockholms stad, index 1998=100

Utvecklingen av den disponibla medelinkomsten är något bättre för grupperna utan barn än för de med barn, (jmf med föregående diagram). För de ensamstående männen med barn har inkomsten varierat kraftigt. Detta beror till största delen på att gruppen är liten, vilket gör att så kallade extremvärden slår igenom vid medelvärdesberäkningar. Nettoresultatet för perioden blir ändå en inkomstökning på 62 procent, vilket i stort sätt är densamma som för ensamstående kvinnor med barn och gifta/samboende med barn.

Konjunktursvängningarna syns tydligt i kurvorna och den reala ökningen i köpkraft (som visas genom skillnaden i lutning på KPI-kurvan och de övriga kurvorna) är mycket kraftig 2006 och 2007.

Förändring av disponibel inkomst för familjer 65- år. Medelvärden 2000-2007 för Stockholms stad, index 1998=100

Pensionärerna har också haft en god utveckling av sin köpkraft de senaste åren

Även pensionärerna påverkas av konjunktursvängningar. För samtliga grupper av pensionärshushåll skedde en minskning av den genomsnittliga disponibla inkomsten under år 2001 men sedan dess har en stadig uppgång skett. Sedan 2004 har en markant uppgång för alla grupperna skett. Sedan 1998 har inkomsterna ökat med så mycket som 90 procent för gifta/samboende, 81 procent för ensamstående män och 67 procent för ensamstående kvinnor.

**Stockholms Stads
Utrednings- och Statistikkontor AB**
Box 8320, 104 20 Stockholm
Besöksadress: Kaplansbacken 10

Telefon: 08-508 35 000
Fax: 08-508 35 079
E-post: info@usk.stockholm.se
www.uskab.se

